

ΜΟΥΣΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΜΟΥΣΙΚΗ — ΘΕΑΤΡΟ — ΚΙΝΗΜΑΤΟΓΡΑΦΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ — Έκδοση ΜΟΥΣΙΚΗΣ & ΕΚΔΟΤΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΙΑΣ — ΑΘΗΝΑΙ, ΦΕΙΔΙΟΥ 3

Συντάσσεται από 'Επιτροπή—Διηγήσ Π. ΚΩΣΤΙΡΙΑΝΩΣ—Επι τής ύλης Σ. ΠΕΤΡΑΣ

ΕΤΟΣ Α΄

ΑΡΙΘ. 6

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ 2500

15 ΙΟΥΛΙΟΥ 1949

RICHARD STRAUSS

Τόν περασμένο μήνα, όλες σχεδόν οι ερωσυναισθητικές χώρες τίμησαν με μουσικές γιορτές, τόν, πάντα άκμαίο και θαλερό, Γερμανό συνθέτη Ρίχαρντ Στράους, που συμπλήρωσε τα 89 χρόνια του.

Ο συνθέτης αυτός, γεννήθηκε στο Μόναχο τις 11 'Ιουνίου 1864. Ο πατέρας του ήταν ένας έλαϊρατος κορνίστας, και ένας από τους φανατικώτερους έθροους της μουσικής του Βάγκνερ. Από νιούς έβωσε μία άσπληρά κλασική μουσική η έγκυκλοπαιδική μόρφωση στο γλά του, που παράλληλα με τής θεωρητικές του σπουδές, μελετούσε πάνω και βίος, μιούζικα, και ήταν μέλος μιάς όρχήστρας έραστευχιών που τή διεύθυνε ο π.τέρας του. "Ετσι οι πρώτες του συνθέσεις ήταν έργα μουσικής δωματίου, που βρήκαν μέσα σ' αυτόν, τό στενά οικογενειακό μουσικό κύκλο, τό πιο έννοϊκό 'γι αυτές κλίμα.

Πρώτος ο διάσημος μαέστρος Χάινς φόν Μπύλωβ, ένωσε η έξειμήρε της μουσική ιδιοφυσία του νεαρού Ρίχαρντ, και πάντα, στις τουρνέ συναυλιών που έκανε επί κεφαλής, της όνομαστής όρχήστρας του Μάινινγκεν, έκτελούσε τής Σερβάντα για πνευστά όργανα (op. 7), που είχε συνθέσει ο Στράους σ' ηλικία δεκαεπτά χρόνων. Άργότερα, κάλεσε τό νεαρό αυτό μουσικό στο Μάινινγκεν για νά τόν άντικαταστήσει, και μετά νά τόν διαβεχτεί στήν πολυπόθητη θέση του διευθυντή της όρχήστρας της βασιλικής Αόλης. "Εκει ο Στράους δέχτηκε βαθεία τήν έπίδραση του συνθέτη Άλεξάνδρου Ρίττερ, φανατικού βαγκνεριστή. Ο Ρίττερ, λοιπόν, κατάφερε νά τό μεταδώσει όλο τόν ένθουσιασμό του, σε τρόπο που πέφερε νά μεταβάλει τόν κλασικό αυτό νεαρό συνθέτη, σε φανατικό όπαδο της καινούργιας τεχνοτροπίας, του Ρίχαρντ Βάγκνερ.

Ετσι ενώ στα πρώτα νεανικά έργα του Στράους, βλέπουμε ν' άντικαθρεφρίζεται η κλασική και σχολαστική διαμόρφωση του, στα έπομένα ώριμότερα έργα του, βλέπουμε μία ριζική μεταβολή του ύφους του, που συνέτελεσε στο νά χαρακτηριστεί ο συνθέτης αυτός με τήν προσωπικία ενός μουσικού της έκφρασης, και νά δημιουργήσει πραγματικά άριστουργήματα έμπνευμένα από τής βαγκνερικές ιδέες, μιά σημαδεμένα με

τή σφραγίδα της ρωμάλιας προσωπικότητός του.

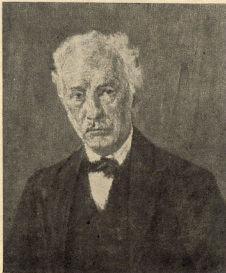
Η ιδιοφυία του είναι τόσο ίσχυρή, ώστε κυριαρχεί τυραννικά πάνω σ' όλους τους άλλους Γερμανούς συνθέτες της γενιάς του (Σίηγκφριντ Βάγκνερ, Χούμπερτιγκ, Μπίτνερ, Βάινγκάρτνερ, Χάινς Ρίφονερ, κ. δ.) Στο συμφωνικό ποίημα συνεχίζει τήν παράδοση του Λίστ, και γράφει στο έθος αυτό λαμπρά άριστουργήματα, όπως είναι τά έργα του: "Ετσι μίλιος ο Ζαράτουστρας, η Ζωή ενός ήρωα, η Συμφωνία τών "Άλπεων, Θάνατος και Μεταμόρφωση, Δόν Κιχώτης, Δόν Ζουάν, Τιλ "Όυλενοπίνγκελ.

Η δόξα του όμως έβραυώθηκε κυρίως, με τά βυθ φλογερά δραματικά του έργα Σαλώμη, πάνω στο όμώνυμο έργο του "Όσκαρ Ούάιλντ η "Ηλέκτρα, που άνοιγουν, άναμφισβήτητα, ένα καινούργιο κεφάλαιο στην ιστορία της όπερας. Συγχρονίζοντας όλα τά στοιχεία που συμβάλλουν στην όσο τό δυνατό τελειότερη άνάδειξη του θέματος, πλάτυνε τό βαγκνερικό όπτικό πεδίο στη μελοδραματική τέχνη, δημιουργώντας έργα έμπνευσμένα από τήν ελληνική αρχαιότητα ("Ελένη της Αλυόπου, Δάφνη, ο "Ερωτας της Δανάης), από τή Βιβλική παράδοση (ό Θρούλος του "Ιωσηφ), από τήν παρωσιαθνή "Ανατολή (η άνίσκιωτη γυναίκα), από τήν εποχή του Μπαρόκ, (ό "Ιππότες με τό ρόδο), από

τό χρυσό γαλλικό αίλινα (ό "Αρχοντοχωριάτης) και από τή μοντέρνα εποχή ("Ιντερμέτζο). Τό τελευταίο δραματικό του έργο είναι η "Ημέρα Είρηνης (1938).

Άνάμεσα όμως σ' όλα αυτά τά έργα του Στράους, τό Capriccio κατέχει μία ξεχωριστή θέση. Με τό κλασικό ύφος και τό ενυγιικό μέτρο τών έκφραστικών του μέσων, καθώς και τό πραγματικά μοταρτικό πνεύμα που τό χαρακτηρίζει, μποροίμε νά ποίμε πως τό έργο αυτό άποτελεί τήν πνευματική διαθήκη του συνθέτη.

Ν' άποκαταστήσει τήν όπερα στην παλιά της λαμπρότητα, χωρίς νά της άλλωώσει τήν οδισιαστική της άξια, νά έαναβρεί τή διαίωνα και τή γάχη της κλασικής φόρμας, καθώς και τό λυρικό αίσθημα του Μότσαρτ, οι όλα αυτά νά τά συνταιριάσει με τή βαθεία συμβολική μεγαλοπρέπεια της όρχηστρικής βαγκνερικής διαλέκτου, και τέλος νά συγχωνώσει τά στοιχεία αυτά

RICHARD STRAUSS

Πορτραίτο του ζωγράφου Max Liebermann

